

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 955: Ý Là Nhằm Chỉ Rõ Đạo Lý Vô Cảnh Duy Thức, Tâm Ngoại Vô Pháp

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 081)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Ý là nhằm chỉ rõ đạo lý vô cảnh duy thức, tâm ngoại vô pháp (không có cảnh chỉ có thức, ngoài tâm không có pháp).】

Đây là chánh tri chánh kiến, ý nghĩa này kết hợp vô cùng khéo léo và viên dung với đạo lý “bất nhất bất dị” (không một không khác) ở phần trước. Đoạn kinh văn này cho chúng ta biết “vô cảnh”, cảnh chính là cảnh giới bên ngoài, tại sao lại nói là vô cảnh? Bởi vì cảnh là giả, cảnh là giả có; phàm những gì có tướng đều là hư vọng, là giả có. Vậy thì là thứ gì? Là “duy thức” (chỉ có thức). Thức là năng biến, giả tướng là sở biến; câu nói này trong Pháp Tướng tông đã giảng giải một cách vi tế nhất và thấu triệt nhất.

Những ai từng nghiên cứu qua một chút đều biết đến tám thức và năm mươi một tâm sở, tâm và tâm sở đều có bốn phần: tướng phần, kiến phần, tự chứng phần và chứng tự chứng phần, thấy đều có đủ bốn phần. Hiện tại chúng ta nhìn thấy những sắc tướng bên ngoài này, đó chính là tướng phần của A-lại-da thức; còn mọi hiện tượng mà chúng ta cảm nhận được, đều là tướng phần của tâm và tâm sở. Đạo lý này nếu giảng chi tiết thì tốn rất nhiều thời gian và cũng vô cùng vi tế.

Tướng từ đâu mà sinh ra? Tướng được sinh ra từ “kiến”, kiến chính là thức, chính là sự phân biệt. Rời khỏi vọng tướng phân biệt thì sẽ không có hiện tướng. Vọng tướng phân biệt là nhân, hiện tướng là quả; phần trước đã giảng chính là nói về nhân quả. Tại sao tướng lại là hư vọng, là “bất khả đắc” (không thể được)? Bởi vì “kiến” là hư vọng, “thức” cũng là hư vọng, thức vốn không phải là thật; đoạn sau sẽ giảng cho chúng ta rõ về đạo lý “tam tâm bất khả đắc”

(ba tâm không thể được), tâm hành (những vọng niệm sinh diệt của tâm) cũng không thể được.

Tâm ngoại vô pháp (ngoài tâm không có pháp), tất cả các pháp tướng đều do tự tánh biến hiện ra, chân thật mà nói thì cũng giống hệt như đang nằm mộng. Ở phần cuối có đưa ra tỷ dụ, tuy nói đến sáu tỷ dụ: mộng, huyễn, bào, ảnh, lộ, điện (giấc mộng, sự huyễn hóa, bọt nước, hình bóng, sương mai, tia chớp); tuy nói sáu điều, nhưng trong sáu điều này thì lấy “mộng” làm chủ.

Chúng ta nhất định phải hiểu rõ, cảnh giới trước mắt chúng ta chính là cảnh mộng, “nhân sinh như mộng” (đời người như giấc mộng). Chữ “như” đó, chính là mang ý nghĩa “là”, đời người thực chất chính là đang nằm mộng. Trong mộng có thể đạt được thứ gì không? Trong mộng chẳng thể đạt được bất cứ thứ gì cả, tất cả đều là giả! Tất cả những điều này đều nhằm giải thích cho chân tướng của sự thật: tâm ngoại vô pháp. Cảnh mộng từ đâu mà có? Cảnh mộng là do tâm ý thức của chúng ta biến hiện ra. Đoạn kinh văn này chính là muốn chỉ rõ cho chúng ta thấu đạt được ý thú vô cùng thâm sâu đó.